Oponentský posudek na diplomovou práci Michaly Škrábové na téma „Psychologické aspekty personální práce společnosti“

Téma diplomové práce je věnováno aktuální problematice praktické povahy, které vychází z reality interkulturní spolupráce v rámci mezinárodních firem působících na území naší republiky. V případě diplomové práce se jedná o zmapování situace vzájemného vnímání, hodnocení, kooperace a vedení lidí v některých japonských firmách působících na území ČR. Zájem o tuto problematiku je autorkou „zarámován“ do specifik personální práce a jejích psychologických aspektů. Provádění výzkumů v mezinárodních firmách přináší vždy určité nesnáze s organizací šetření i s ochotou zahraničních pracovníků vyjadřovat se k některým otázkám v organizaci. S takovými obtížemi se musela vyrovnat také autorka.

Posuzovaná práce se sestává ze dvou částí: teoretické a empirické. Úvodní část práce představuje sled sedmi kapitol, vytvářejících obecně poznatkové zázemí diplomové práce. Autorka v logické návaznosti pojednává témata relevantní zaměření práce. Jedná se o problematiku interkulturní komunikace, přehled teorií zaměřených na interkulturalitu v kontextu psychologie práce a organizace, komparaci českého a japonského kulturního a pracovního prostředí na základě kulturních standardů a přiblížení způsobů řízení lidských zdrojů, jak jsou aplikovány v japonských firmách. Tuto část práce uzavírají východiska důležitá pro empirickou část práce.

Výběr dílčích témat teoretické části práce pokládám za přiměřený, dobře propojený a vhodně vytvářející poznatkové zázemí pro empirickou část práce. Autorka pracovala s dostatečně bohatými zdroji odborné, vesměs zahraniční literatury. Oceňuji také stylistickou stránku textu, který je čtivý a zajímavý.

K této části práce mám následující připomínky a upozornění:

1. Názvu diplomové práce by „slušela“ větší specifikace, odrážející zaměření výzkumu. Zjištěné skutečnosti se samozřejmě mohou a také se promítají do řízení lidských zdrojů, ale provedené šetření je primárně vedeno poněkud jiným směrem.
2. Při charakteristice příčin konfliktních situací na bázi diferencí v národní kultuře (str. 15) jsou uváděny také některé problémy, související spíše s odlišnostmi ve firemní kultuře (s porozuměním pro skutečnost, že oba typy kultur se prolínají).
3. Způsoby, respektive styly řízení, jak jsou uvedeny v 5. kapitole, vycházejí z primárně motivačních teorií X,Y,Z, z nichž lze sice vyvodit způsob přístupu k lidem (respektive k jejich řízení), ale ne zcela reflektují tradičně v psychologické literatuře pojímané

způsoby (styly) řízení vycházející v různých variantách z triády autokratický – demokratický – liberální.

4. S politováním musím upozornit na některé gramatické prohřešky, které se v práci projevují. Jedná se zejména o osobní stylizaci autorky prostřednictvím „královského plurálu". To je sice forma vhodná pro odborné práce, ale v případě autorky v gramatickém vyjádření převládá rod nad životností, což sugeruje, že diplomovou práci zpracovávaly nejméně dvě diplomandky (tedy ne „... dospěly jsme k názoru...", ale „...dospěli jsme k názoru"). Tato stylizace se velmi frekventovaně prolíná celou diplomovou prací.
5. V přehledu použité literatury lze najít některé poněkud nestandardní zápisy (např. u publikací uvedených pod čísly 29, 30 a 31).

V empirické části práce je v patřičné obsahové struktuře prezentováno provedené šetření: autorka formuluje cíle šetření a uvádí přijaté hypotézy, charakterizuje metody, jejich úpravu a způsob přípravy, složení zkoumaného vzorku respondentů a postup sběru dat. Následuje uvedení a interpretace výsledků, diskuse a závěr.

Zvolené výzkumné nástroje považuji za vhodné a pro provedené úpravy lze mít porozumění. Výsledky šetření jsou prezentovány odpovídajícím způsobem a ilustrativně zachyceny v tabulkách a grafech. Za stěžejní část této práce považuji diskusi, v níž autorka s potřebným náhledem komentuje limity a omezení, vyplývající jednak z podmínek, v nichž získávala data, jednak z problémů souvisejících s komparací jiných dat získaných od dalších autorů, v jiné době, na jiném vzorku populace, s ne zcela identickými výzkumnými nástroji pod. Přesto získala a uvádí některé zajímavé nálezy. Mám porozumění pro poněkud „opatrnicky" formulované hypotézy, i když v případě předpokládaných nálezů vycházejících ze sémantického diferenciálu mohla autorka prokázat více „odvahy".

Závěrem – diplomandka se musela v přípravě i při průběhu šetření evidentně vyrovnat s velmi nepříznivými podmínkami odborného, organizačního i jazykového charakteru (s využitím částečné znalosti japonštiny). Je nutné ocenit její zaujetí a píli. Za velmi cenný považuji náhled, s nímž autorka přistupuje k celému šetření a získaným výsledkům. Zvládla jak obecně poznatkové zpracování tématu, tak i, rámci uvedených možností, část empirickou. Přes uvedené námitky a poznámky považuji práci za zajímavou, podnětnou a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 7.9.2008

Doc. PhDr. Milan Rymeš, CSc.